

Враголанка

ЈОВИЦА ЂУРЋИЋ

ИЛУСТРОВАО СВЕН КОВАЧЕВИЋ

Она свако јутро прва истрчи из шатора.

Личи на мало страшило - коврџаво, црне косе, танко, на мршавим ногицама, са понеком пегицом на лицу, прђастог носића и немирних руку. Жива је као чигра. Ни тренутка нема мира. Стално је у покрету, стално нешто додирује и руши.

Док други још спавају или се полагано буде, протежу отежали од лета, ослушкују шум мора, шкрипу борових грана и птице које ујутро тако лепо певају, она већ неколико пута отрчи до плаже и прокрстари целим кампом. И чуди се – зашто се остали не буде.

Тог лета никоме није ни било важно њено име. Једноставно су је сви звали Враголанка. И сви су је волели, подједнако. Као да је постала икона и заштитни знак кампа. Брзо су се навикавали на њу и чинило се да је познају одувек.

А она као да је то знала, врцкаста и дражесна, лако се завлачила свима под кожу. Сви су је заволели и желели у свом друштву. Швеђани, старији брачни пар у великој камп-кућици, радо су је примали унутра и нудили разним ђаконијама. Она, иако није знала њихов језик, нешто им је живо објашњавала, на што су се весело смејали.

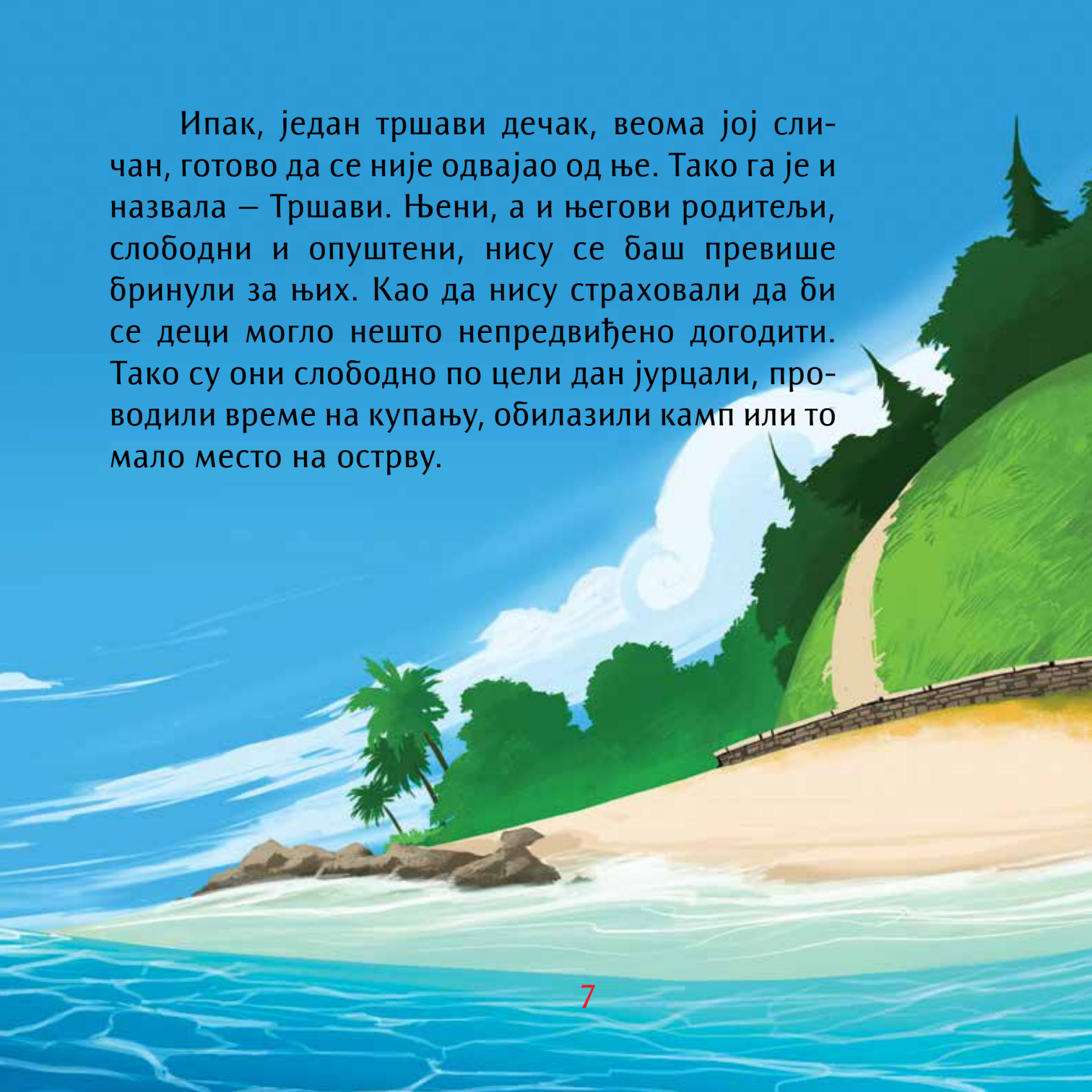

Један други брачни пар подсећала је на унуку и пожелели су да буде њихова. Три мале Францускиње радо су се играле с њом и стално долазиле да је одведу на купање. Она им је као видра показивала како се рони, спуштала се до дна, вадила шкољке, чак и једну лепу морску звезду.

Ипак, један тршави дечак, веома јој сличан, готово да се није одвајао од ње. Тако га је и назвала – Тршави. Њени, а и његови родитељи, слободни и опуштени, нису се баш превише бринули за њих. Као да нису страховали да би се деци могло нешто непредвиђено догодити. Тако су они слободно по цели дан јурцали, проводили време на купању, обилазили камп или то мало место на острву.

Дотрчи одједном пред шатор, сва румена, умазана чоколадом од ува до ува, чак и по хаљиници, с рукама као да их је гурала у катран, и каже:

– Воде!

– Зар те није стид? – негодује њена мама. – Зар те није стид?

– Стид! Зашто стид?

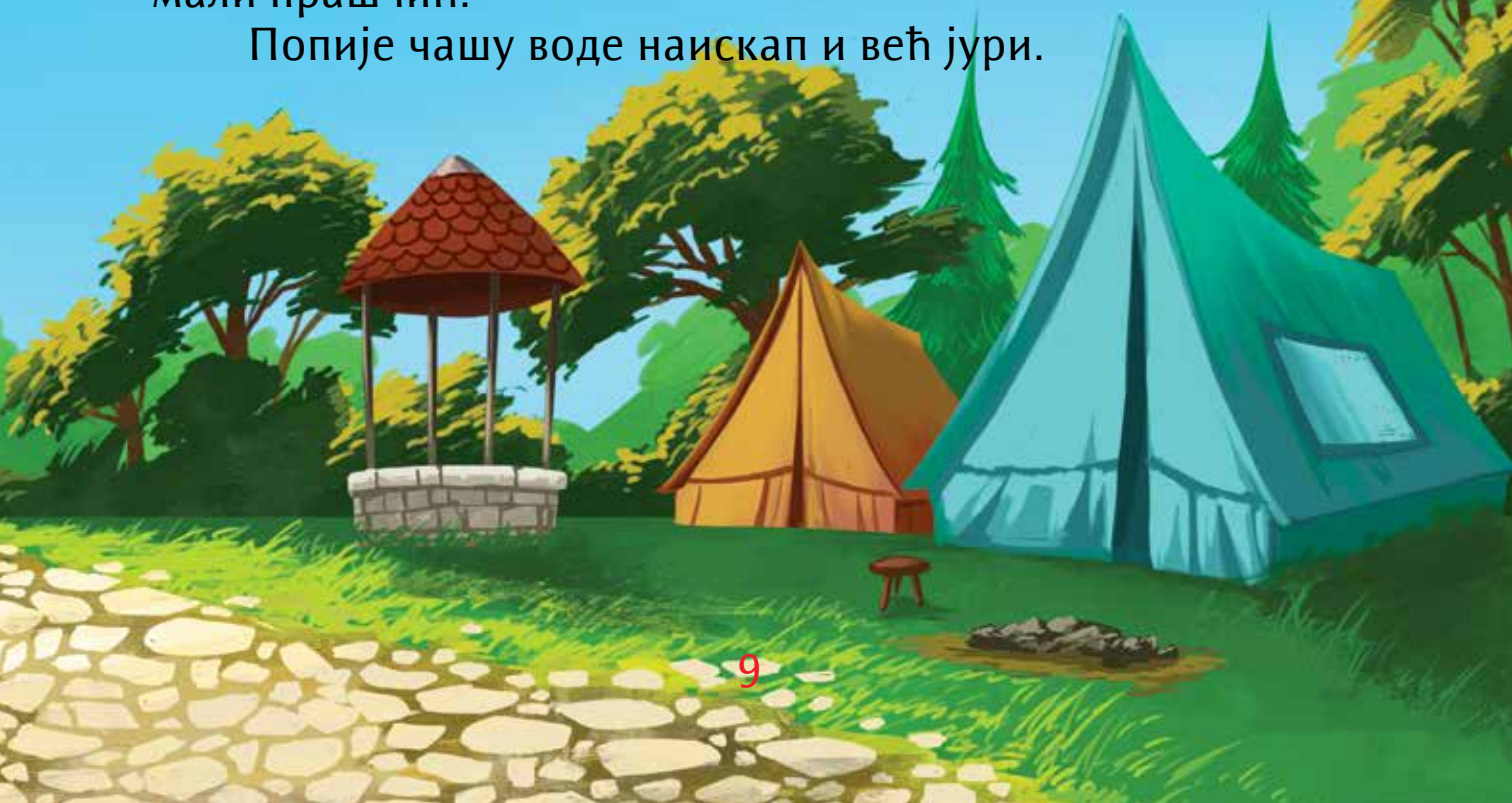
– Погледај се! Види на шта личиш!

Она се само насмеши и немарно каже:

– Ништа не смета. Лето је.

– А твој изглед. Погледај само како си умазана! Као мали прашчић.

Попије чашу воде наискап и већ јури.

– Чему толика журба? – виче мама, али Враголанка то не чује. Већ је на пешчаној плажи. Иза ње остаје само немарно одбачена хаљиница са мрљама од чоколаде.

Лети сунце постаје љупкије. Острво се купа у зеленом сивих нијанси - у маслинама, смоквама, чемпресима, лаванди и ловору. Олеандери свих боја цветају на ивицама вртова и пребацују гране преко ограда. Чамци, једрилице и јахте љуљашкају се у лучици. Свуда се осећа мирис мора и соли.

– Видела сам зреле смокве
– саопшти једном Враголанка
Тршавом. – Крупне, оволике!

– На пијаци? – наивно ће
дечак.

– Тршави, будало! У једном
врту – удара се дланом по челу.
– Хајде да свратимо.

- А ако нас ухвате, шта ћемо онда?
- Ако нас појуре, морамо да бежимо на супротне стране.

А смокве крупне, распукле се од зрелости, сочне. Као да се мед из њих цеди. Навалиле осе, птице - и њих двоје. Виде само зреле плодове, ништа друго; не чују, не осећају. Беру и једу.

- Шта то радите вас двоје? – одједном чују глас и виде старијег господина са штапом.

– Гледамо – хладнокрвно одговара Враголанка. – Лепе смокве.

– Берете и једете.

– Не. Само гледамо како лепо зру.

– Неће бити – каже старац и хвата Тршавог. Тршави пребледео као крпа.

– Пустите га, господине! – каже Враголанка. – Видите да ништа нисмо скривили.

– Ма, немој! А шта је то на уснама?

– А то! То је од компота.

– Каквог компота?

– Од смокава.

– Кад прије и компот скувасте?

Враголанка види да прича не помаже, дрско хвата за штап, отима га, господин мало посрђе, а њих двоје јуре према кампу као да их неко стварно гони.

Онда се господин подиже, смеје се и гледа.

– Види вражића! – каже са симпатијама, откида једну смокву и ставља у уста. – Стварно слатке.

На обали се скупила већа група људи. Нешто гледају у мору. Приђе и Враголанка пробијајући се готово између ногу. Тада схвата да је у море неке пао свежањ кључева. Покушавају да их докуче користећи дугачке ости, оне које служе за лов крупних риба. Али, чим их закаче и мало подигну, они поново падају на дно.

– Пустите, ја ћу их дохватити! – каже Враголанка и не чекајући да било ко шта каже скаче у море, рони, дохвата кључеве и већ је на површини.

Господин с јахте чији су то кључеви, вади велику новчаницу и пружа је Враголанки. Она се задовољно смеје, гледа раширену новчаницу држећи је с обје руке и с Тршавим потом трчи до прве посластичарнице. Тренутак касније у њиховим рукама су велики сладоледи.

– Шта радите ту? – пита отац Тршавог који управо наилази поред њих. – Откуд вам сладолед, откуд вам новац?

– Зарадила она – показује Тршави руком на Враголанку.

– Не вјерујем вам – сумњичав је отац. – Реците истину!

– Истина је, него шта! – буни се сад Враголанка. – На шта вам личимо?

Онда показује повећи кусур у руци док јој се вода још цеди низ тело и гаћице. Он врти главом, сумњичаво, гледа час Тршавог, час Враголанку, мрмља нешто себи у браду и одлази према кампу.

Ручак пред шатором. На омањем столићу на расклапање, какве су и столице, тањери са јелом. Враголанка касни као и обично. Нико не зна где је. Одједном у један тањир с бора пада шишарка. Сипа се нова супа. Нова шишарка поново с великом прецизношћу пада и погађа сада зделу с рибом.

– Она је!!! – каже љутито отац, устаје и примећује је високо међу гранама. – Силази!

– Само сам се шалила – она ће у страху. – Па ја ћу то појести.

– Појешћеш ти батине – љутито ће отац. – Одмах силази!

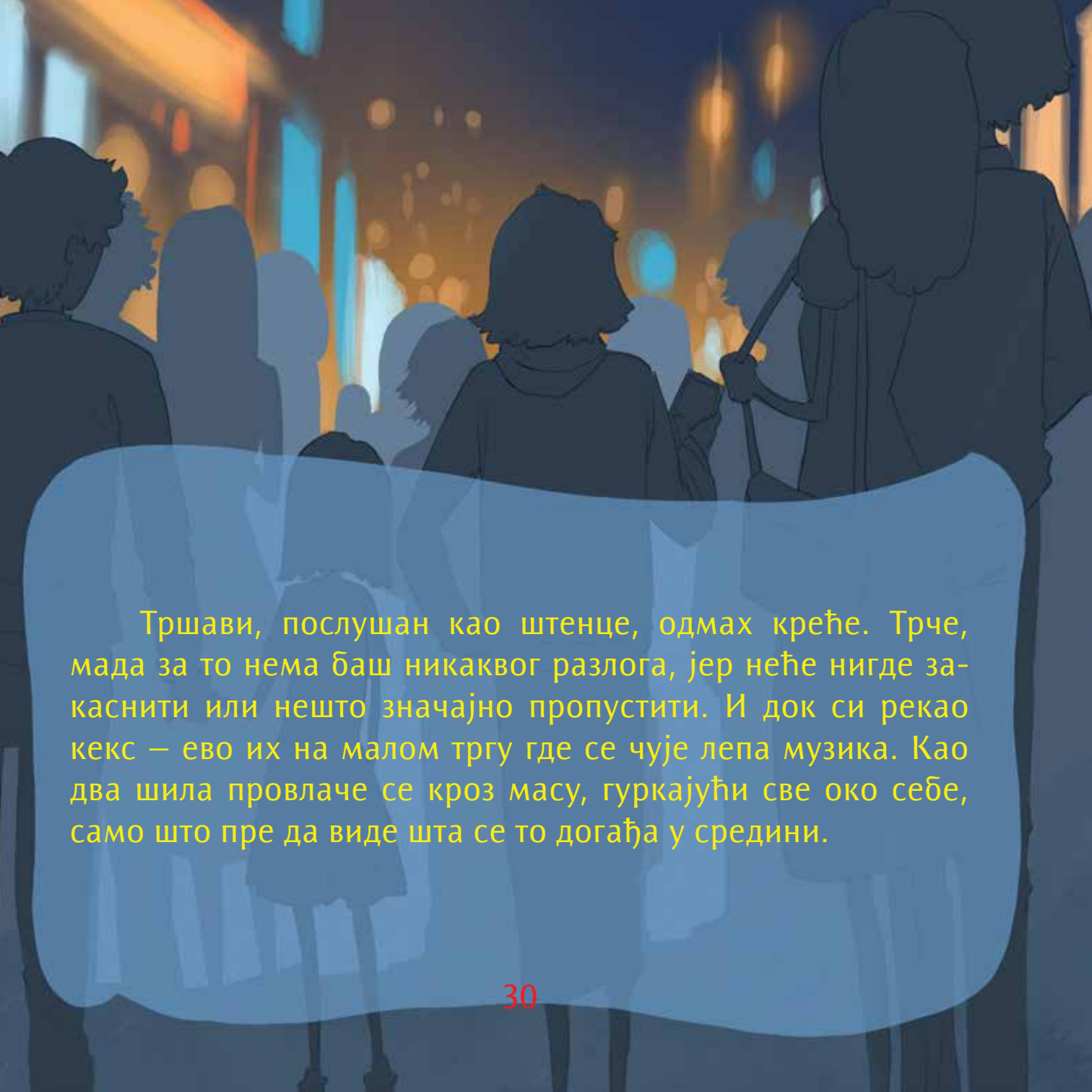

У траву су падале августовске звезде. Било је то још једно топло летно вече када се никоме не да отићи на спавање. Деци поготово. Сви седе дуго у ноћ пред шаторима и разговарају.

– Тршави, идемо на риву – каже Враголанка. – Тамо је нека фешта.

The background is a stylized illustration of a crowd of people in a city at night. The figures are rendered in dark blue and black silhouettes against a warm, bokeh background of orange and yellow lights. A large, light blue speech bubble with a wavy bottom edge is centered on the page, containing the text.

Тршави, послушан као штенце, одмах креће. Трче, мада за то нема баш никаквог разлога, јер неће нигде за-
касни или нешто значајно пропустити. И док си рекао
кекс – ево их на малом тргу где се чује лепа музика. Као
два шила провлаче се кроз масу, гуркајући све око себе,
само што пре да виде шта се то догађа у средини.

An illustration of a Native American dancer in traditional regalia. The dancer is shown from the waist up, wearing a large, ornate headdress with many white feathers and colorful bands. The dancer's right arm is raised, holding a long, dark feathered staff. The dancer is wearing a white tunic with a green and red floral pattern on the sleeve and a blue and yellow patterned skirt. The background is a blurred, colorful scene, possibly a festival or dance. A large, light-colored speech bubble is overlaid on the image, containing text in Serbian.

И виде: Индијанца који плеше у ритму музике чудних свирача на још чуднијим инструментима. Индијанац има велику перјаницу на глави, али и перје по целој одећи. Пера су веома дуга, круг за плесача је мали, па када се плешући укруг плесач примакне Враголанки и Тршавом, она их пошкакљају по лицу. Весело, нема шта.

– Тршави! Идемо даље.

Узима га за руку и вуче низ једну лепу калу према мору. Зна да је тамо још једна посластичарница. А и новаца је још остало. Узимају по једну велику коцку са сиrom. И лимунаду са шареним сламкама.

– Купи и нама по једну, сестро! – моле два Циганчића.

– Може – мирно каже Враголанка гуцнувши мало лимунаде кроз сламку.

Циганчићи чекају. Чекају и гледају како они једу коцке са сиром. А коцке су тако укусне и свеже. И лимунада је освежавајућа. И вече је тако дивно. Онако какво оно једино и може бити лети на мору.

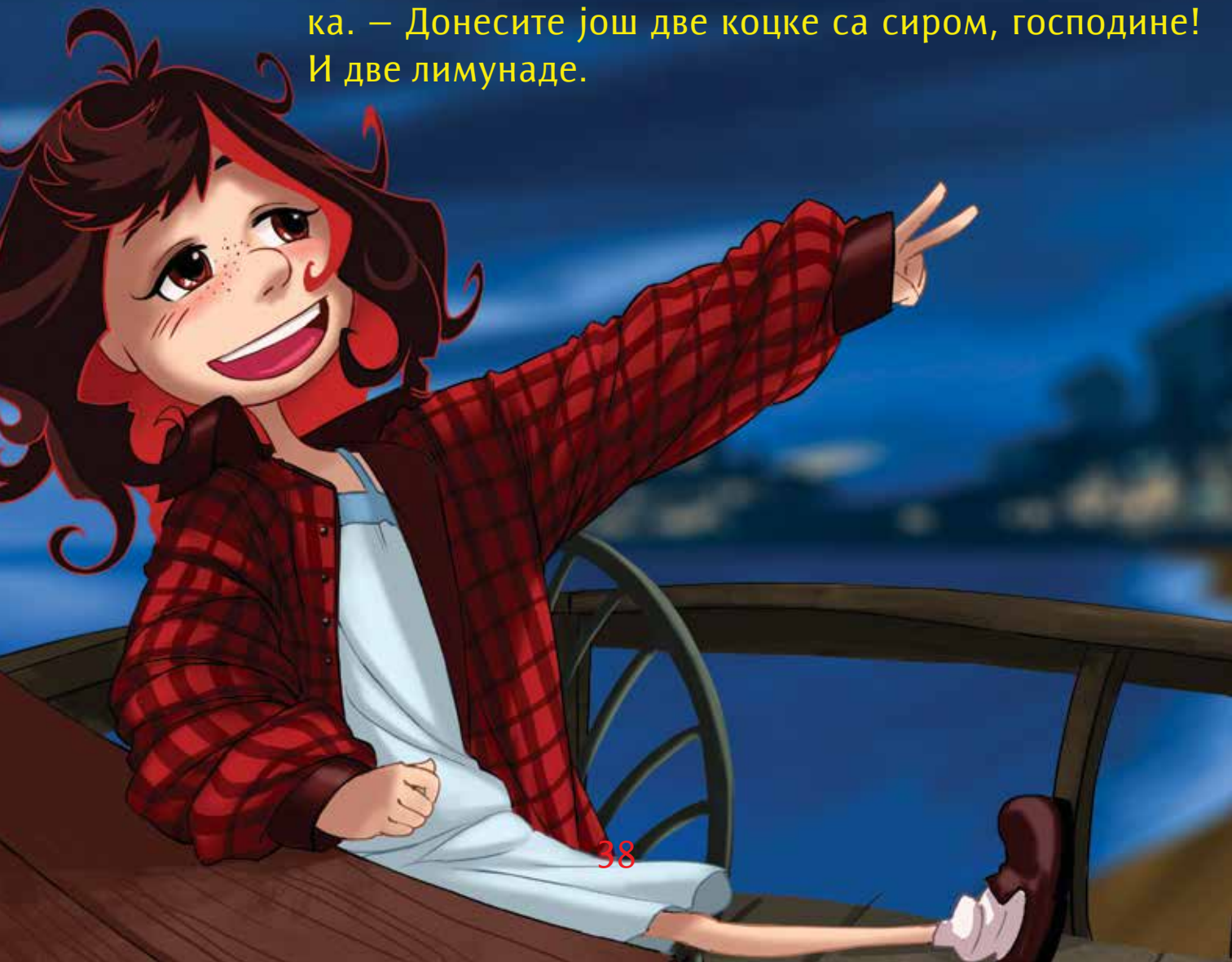
– Када? – пита један од њих врпољећи се на столицу.

– Кад на врби засврби – пуца од смеха Враголанка.

Циганчићи и даље седе за суседним столом. Не одговарају ништа. Само зуре у коцке са сиром, помало тужно.

– Шалила сам се – сажаљиво каже Враголанка. – Донесите још две коцке са сиром, господине! И две лимунаде.

Пред шатором Враголанка каже Тршавом:
– Баш су били симпатични они Циганчићи.
– Јесу. И тако срећни када су добили коцке са сиром.
– Погледај колико је звезда на небу, Тршави! – она
ће док леже наузнак и гледају бескрајно небо начичкано
звездама.

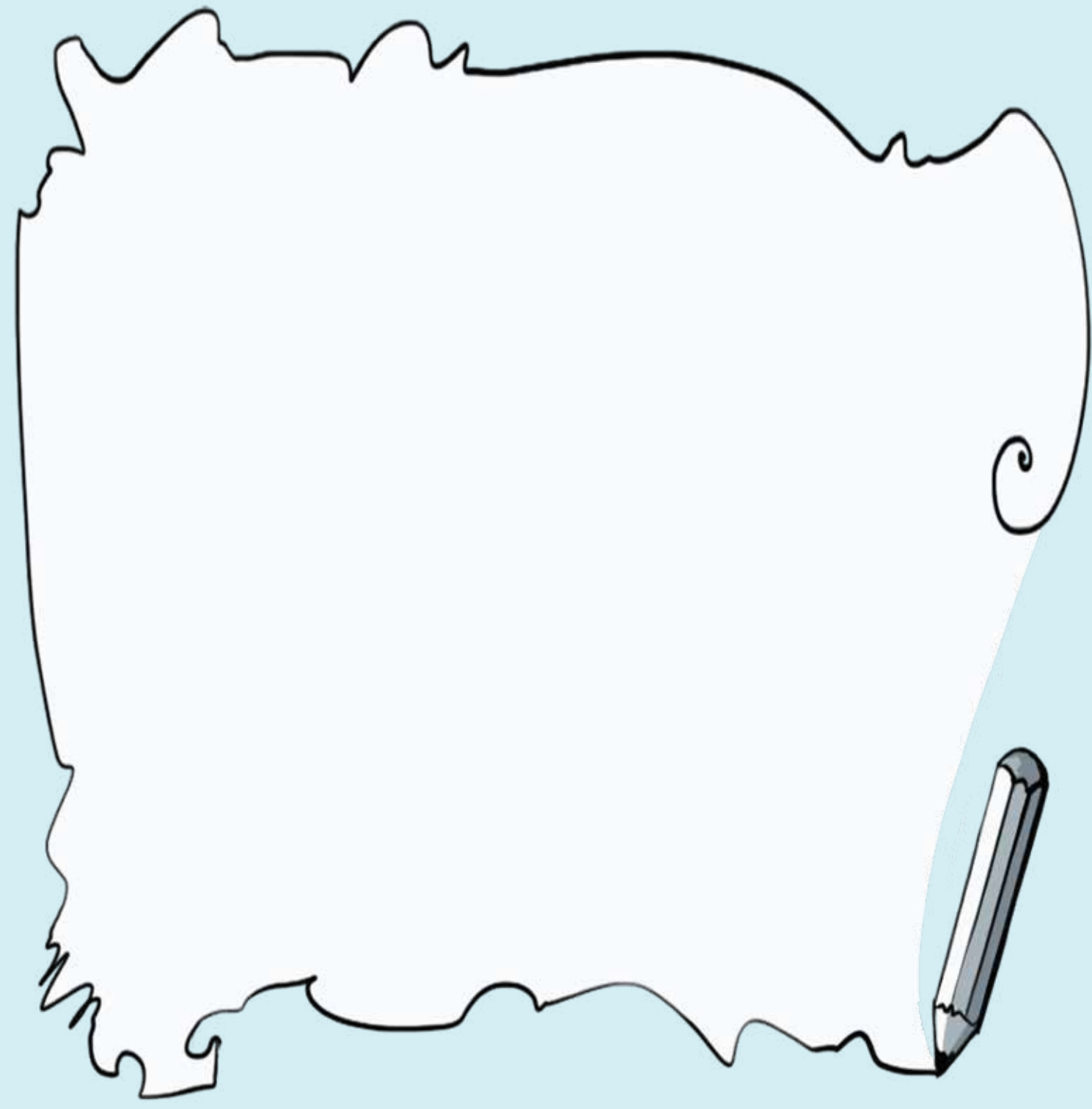
Тршави не одговара ништа, само ставља руке под главу, грицка неку сламчицу – и гледа. Час небо, час Враголанку. Дуго.

И пита се, зашто летовања трају тако кратко?

Како вам се свиђа моја Враголанка? А лето, море, сладолед, смокве и чоколада? Онако када се лепо умажете од ува до ува. Јавите ми то, баш ме интересује. Напишите и сами једну причу. На десној страни оставио сам вам простор за њу. И пошаљите је и мени, радо бих је прочитао.

poezija@mac.com

ЈОВИЦА ЂУРЂИЋ (1949) Глоговица на тремеђи између Дервенте, Добоја и Модриче, Република Српска. Прозни писац и песник за децу и одрасле. Дипломирао на Педагошком факултету у Ријеци.

Аутор књига поезије и прозе за децу и одрасле читаоце. Објављивао у многим листовима и часописима. Поједини радови су му превођени на стране језике као што су енглески, руски, француски, шпански, италијански, пољски, чешки, словеначки, македонски итд. Избор поезије „Звезде на узглављу“ објављен је као библиофилско издање са дванаест песама преведених на двадесет страних језика и сликама Оље Ивањицки.

Објављене књиге за децу:

Санак Склопиочић, приче за децу (1983), Како волим Ану, песме за децу (1983), Жирафа Жералдина, песме за децу (2005, 2006), Симонине очи, приче за децу (2006), Лепо је бити код куће, песме за децу (2008), Калина и морски коњиц, приче за децу (2010), Лето без Веронике, приче за децу (2011), Укус првих пољубаца, роман за децу (2014), Кајсије за Хану, роман за децу (2015), Нежне године, приче за децу (2016), Сребрна укосница, приче и песме за децу (2017) и Изабрана дела у 15 књига, од чега 10 за децу (2020).

Двоструки добитник награде „Драго Жерве“ (Gervais), Златне значке Културно-просветне заједнице Србије, Печата вароши сремскокарловачке, Пјесма над пјесмама, као и других награда на књижевним конкурсима. Заступљен је у многим антологијама и изборима поезије.

poezija@mac.com   www.jovicadjurdjic.com

ЈОВИЦА ЂУРЂИЋ

ВРАГОЛАНКА

Илустровао
СВЕН КОВАЧЕВИЋ

Лектор
РАНКО ПАВЛОВИЋ

Издавач
Књижевни атеље
Ars Poetica
Београд

Графичка припрема
АУТОР

Тираж
1000

Београд, 2023.

ISBN-978-86-921091-5-7

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41(497.5)-93-32

ЂУРЂИЋ, Јовица, 1949-

Враголанка / Јовица Ђурђић ; [илустровао Свен Ковачевић]. - Београд :
Књижевни атеље Ars Poetica, 2023 (Београд : FineGraf). - 46 стр. : илустр. ; 20 x 20 cm

Ауторова слика. - Тираж 1.000. - Јовица Ђурђић: стр. 46.

ISBN 978-86-921091-5-7

1. Ковачевић, Свен, 1994- [илустратор]

COBISS.SR-ID 116249609